

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Strategiei Naționale în domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026–2032

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de Hotărâre a Guvernului privind aprobarea Strategiei Naționale în domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026–2032 este elaborat de către Ministerul Sănătății.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Strategiei Naționale în domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026–2032 este elaborat în temeiul prevederilor Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern, care stabilește competențele Guvernului în domeniul elaborării și promovării politicilor publice, precum și în baza Legii ocrotirii sănătății nr. 411/1995 și Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, care consacră responsabilitatea statului în asigurarea protecției sănătății populației și implementarea măsurilor de prevenire și control al riscurilor pentru sănătate. Elaborarea Strategiei se realizează în concordanță cu principalele documente de politici naționale, inclusiv Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022, Strategia Națională de Sănătate „Sănătatea 2030”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 387/2023, precum și Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. Proiectul are la bază, de asemenea, angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova în domeniul controlului drogurilor și sănătății publice, fiind elaborat în conformitate cu convențiile Organizației Națiunilor Unite în domeniul drogurilor, Strategia Uniunii Europene în domeniul drogurilor pentru perioada 2026–2030, precum și cu obiectivele Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. Totodată, proiectul se regăsește în Clusterul 1, Cap. 24, din Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, cu modificările ulterioare și foaia de parcurs privind „Statul de drept”.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Republica Moldova se confruntă cu un fenomen complex și în continuă evoluție în domeniul consumului de substanțe psihoactive și al comportamentelor adictive, care generează impact major asupra sănătății publice, siguranței sociale și dezvoltării durabile. Tendințele actuale indică o diversificare accelerată a tiparelor de consum, creșterea disponibilității substanțelor, inclusiv a noilor substanțe psihoactive, precum și extinderea adicțiilor comportamentale, în special în rândul tinerilor. Datele disponibile evidențiază o creștere a numărului persoanelor consumatoare de droguri aflate în evidență medicală, fiind înregistrate 704 cazuri noi în anul 2025 comparativ cu 545 în anul 2024, precum și o prevalență înaltă a consumului, ceea ce indică o presiune constantă asupra serviciilor de sănătate. Totodată, estimările indică un număr semnificativ de persoane consumatoare de droguri injectabile, asociat cu rate ridicate ale infecțiilor HIV și hepatitelor virale, ceea ce amplifică povara asupra sistemului de sănătate publică. În pofida progreselor înregistrate, răspunsul național rămâne afectat de o serie de deficiențe sistemice, inclusiv accesul limitat la servicii integrate de prevenire, tratament și reabilitare, acoperirea insuficientă a programelor de reducere a riscurilor și tratament (inclusiv terapia cu agoniști opioizi), precum și adresabilitatea redusă a persoanelor afectate, determinată de stigmatizare și bariere structurale. Totodată, modelele de consum devin tot mai complexe, incluzând policonsumul și utilizarea substanțelor sintetice, ceea ce complică intervențiile terapeutice și de sănătate publică.

Cadrul normativ actual prezintă o serie de lacune și deficiențe care limitează eficiența răspunsului național pe acest domeniu. În acest sens, se evidențiază lipsa unei abordări integrate și unitare la nivel de politici publice, fragmentarea responsabilităților între instituții, precum și insuficienta corelare între intervențiile din domeniul sănătății publice și cele din domeniul aplicării legii. De asemenea, persistă necesitatea alinierii cadrului legislativ la standardele europene, inclusiv în ceea ce privește abordarea consumului de droguri din perspectiva sănătății publice și drepturilor omului.

Totodată, mecanismul de evidență narcologică necesită modernizare, inclusiv eliminarea caracterului obligatoriu și a potențialelor efecte discriminatorii, care pot constitui bariere în accesul la servicii de sănătate și reintegrare socială. Lipsa unui sistem informațional integrat și a unor mecanisme eficiente de colectare și analiză a datelor limitează capacitatea de monitorizare și evaluare a fenomenului, afectând procesul decizional bazat pe dovezi.

În același timp, cadrul instituțional necesită consolidare, inclusiv în ceea ce privește guvernanta și coordonarea intersectorială, fiind necesară fortificarea rolului structurilor existente și dezvoltarea unor mecanisme eficiente de cooperare între autoritățile publice centrale și locale. De asemenea, se constată insuficiența resurselor umane specializate și a finanțării adecvate pentru implementarea intervențiilor, precum și necesitatea dezvoltării serviciilor comunitare și a celor integrate în domeniul sănătății mintale și adicțiilor.

În acest context, absența unui document strategic actualizat și integrat în domeniul drogurilor și adicțiilor generează dificultăți în planificarea, coordonarea și monitorizarea intervențiilor la nivel național, precum și în alinierea acestora la standardele și angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova. Adoptarea Strategiei Naționale în domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026–2032 va asigura instituirea unui cadru strategic coerent, modern și aliniat la standardele europene, contribuind la consolidarea răspunsului național și la reducerea impactului consumului de substanțe psihoactive și al comportamentelor adictive asupra societății.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale Strategiei:

1. Stabilirea unui cadru strategic integrat și intersectorial, care abordează în mod comprehensiv fenomenul drogurilor și al comportamentelor adictive, prin echilibrarea intervențiilor de reducere a cererii, reducere a ofertei și reducere a riscurilor.
2. Consolidarea intervențiilor de prevenire, inclusiv prin dezvoltarea programelor de educație și conștientizare, adresate în special copiilor și tinerilor, precum și prin fortificarea factorilor de protecție la nivel individual, familial și comunitar.
3. Extinderea accesului la servicii de tratament, reabilitare și reintegrare socială, bazate pe dovezi, centrate pe persoană și integrate cu serviciile de sănătate mintală, inclusiv dezvoltarea serviciilor comunitare.
4. Dezvoltarea și consolidarea serviciilor de reducere a riscurilor și a consecințelor negative asociate consumului de droguri, inclusiv programe de schimb de seringi, testare, consiliere și tratament farmacologic al dependențelor.
5. Modernizarea cadrului instituțional și consolidarea guvernantei, inclusiv prin consolidarea mecanismului național de coordonare în domeniul drogurilor și adicțiilor, prin reorganizarea Comisiei Naționale Antidrog în Comisia Națională în domeniul Drogurilor și Adicțiilor, dezvoltarea mecanismelor de coordonare interinstituțională și crearea unui sistem eficient de monitorizare și evaluare.
6. Operaționalizarea mecanismelor moderne de colectare și analiză a datelor, inclusiv dezvoltarea Observatorului Național pentru Droguri și a Sistemului Național de Avertizare Timpurie pentru noile substanțe psihoactive.

7. Consolidarea capacităților de prevenire și combatere a traficului ilicit de droguri, inclusiv prin cooperare interinstituțională și internațională, precum și prin alinierea la standardele Uniunii Europene în domeniul securității și justiției.

8. Integrarea abordării bazate pe drepturile omului și sănătate publică, inclusiv promovarea alternativelor la sancțiunile penale pentru consumul de droguri și orientarea către măsuri de tratament, suport și reintegrare socială.

9. Extinderea domeniului de intervenție asupra tuturor formelor de adicții, inclusiv consumul de alcool, produse din tutun și produse conexe, precum și adicțiile comportamentale (jocuri de noroc, gaming digital, utilizarea problematică a mediului online).

Elemente noi ale Strategiei:

1. Tranziția de la o abordare fragmentată la una integrată și holistică, care include toate formele de dependență (substanțe și comportamentale) într-un cadru unic de politici publice.

2. Reorientarea politicilor către o abordare centrată pe sănătate publică și drepturile omului, inclusiv promovarea alternativelor la sancțiunile punitive pentru consumul de droguri.

3. Integrarea serviciilor de sănătate mintală și adicții, prin dezvoltarea unui model unitar de îngrijire centrat pe persoană.

4. Modernizarea mecanismului de evidență narcologică, în vederea eliminării barierelor de acces și a efectelor discriminatorii.

5. Instituirea și operaționalizarea unor sisteme moderne de monitorizare, inclusiv Observatorul Național pentru Droguri, Sistemul Național de Avertizare Timpurie și dezvoltarea unui sistem informațional integrat.

6. Consolidarea guvernantei la nivel înalt, inclusiv prin re poziționarea mecanismelor de coordonare și fortificarea rolului structurilor intersectoriale.

7. Alinierea deplină la standardele și politicile Uniunii Europene în domeniul drogurilor, inclusiv în contextul procesului de aderare a Republicii Moldova.

8. Extinderea intervențiilor asupra noilor riscuri emergente, inclusiv noile substanțe psihoactive, mediul digital și adicțiile comportamentale.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a Strategiei Naționale în domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026–2032 au fost analizate mai multe opțiuni privind organizarea răspunsului național. A fost evaluată posibilitatea menținerii cadrului actual de politici, însă aceasta nu ar răspunde noilor tendințe, inclusiv diversificării consumului și apariției noilor substanțe psihoactive și ar perpetua fragmentarea intervențiilor și lipsa unei coordonări eficiente.

De asemenea, a fost analizată o abordare predominant represivă, centrată pe control și aplicarea legii, însă aceasta nu ar aborda determinanții consumului și nu ar contribui la reducerea impactului asupra sănătății publice, fiind contrară abordărilor moderne bazate pe drepturile omului.

Totodată, limitarea intervențiilor la tratament, fără consolidarea prevenirii și a serviciilor de reducere a riscurilor, nu ar permite diminuarea incidenței consumului și ar genera costuri mai mari pe termen lung. De asemenea, abordarea separată a diferitelor tipuri de adicții a fost considerată inefficientă, întrucât nu reflectă caracterul complex și interconectat al fenomenului.

În acest context, opțiunile analizate nu au fost considerate viabile, iar elaborarea unei strategii integrate și intersectoriale reprezintă soluția optimă pentru asigurarea unui răspuns coerent, eficient și aliniat la standardele europene.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea Strategiei Naționale în domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026–2032 va genera un impact semnificativ asupra sectorului public, prin consolidarea capacităților instituționale și îmbunătățirea eficienței răspunsului național. Strategia va contribui la dezvoltarea

unui cadru intersectorial funcțional, prin fortificarea mecanismelor de coordonare între autoritățile publice centrale și locale, precum și între sectoarele sănătății, afacerilor interne, justiției, educației și protecției sociale.

Totodată, sunt vizate modernizarea și extinderea serviciilor publice în domeniul prevenirii, tratamentului și reabilitării dependențelor, inclusiv prin dezvoltarea serviciilor comunitare și integrarea acestora cu serviciile de sănătate mintală. Implementarea Strategiei va contribui la îmbunătățirea sistemelor de monitorizare și evaluare, inclusiv prin dezvoltarea mecanismelor de colectare și analiză a datelor, ceea ce va permite fundamentarea deciziilor pe baze științifice.

Pe termen mediu și lung, aceste măsuri vor conduce la reducerea presiunii asupra sistemului de sănătate și a altor servicii publice, la creșterea eficienței utilizării resurselor publice și la consolidarea capacității instituțiilor statului de a răspunde în mod coordonat și sustenabil fenomenului drogurilor și adicțiilor.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea Strategiei Naționale în domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026–2032 se va realiza etapizat, prin intermediul Programului Național în domeniul drogurilor și adicțiilor pentru anii 2027–2032, aprobat de Guvern, și planul de acțiuni aferent acestuia. Finanțarea măsurilor se va efectua din bugetul de stat și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală potrivit competențelor autorităților responsabile și în limita alocațiilor aprobate anual, precum și din surse externe atrase în condițiile legii. La etapa aprobării Strategiei, cuantificarea integrală a costurilor de implementare nu este posibilă, întrucât Strategia stabilește cadrul strategic și direcțiile prioritare de intervenție, iar măsurile concrete, volumul acestora și necesarul de resurse financiare vor fi determinate în cadrul Programului național în domeniul drogurilor și adicțiilor pentru anii 2027–2032 și al planurilor de acțiuni aferente, aprobat de Guvern. Costurile estimate și sursele de finanțare vor fi stabilite pentru fiecare acțiune, în corelare cu cadrul bugetar pe termen mediu și în limitele plafoanelor de cheltuieli aprobate.

Costurile vor viza, în principal, dezvoltarea și extinderea serviciilor de prevenire, tratament, reabilitare și reintegrare socială, consolidarea capacităților instituționale, realizarea studiilor și cercetărilor, formarea personalului, dezvoltarea sistemelor informaționale și implementarea mecanismelor de monitorizare și evaluare. Pentru fiecare acțiune vor fi stabilite costul estimativ, autoritatea responsabilă și sursa de finanțare, în corelare cu cadrul bugetar pe termen mediu și cu plafoanele bugetare aprobate. Măsurile care necesită resurse suplimentare vor fi promovate numai după identificarea sursei de acoperire financiară.

Costurile aferente dezvoltării Sistemului informațional integrat, inclusiv pentru elaborare, interoperabilitate, securitate informațională, mentenanță, instruire și suport tehnic, vor fi determinate în baza documentației conceptuale și tehnice și a evaluării tehnico-economice. Finanțarea acestuia va fi propusă din alocațiile bugetului de stat aprobate autorităților responsabile și, după caz, din surse externe, iar dezvoltarea sistemului va fi inițiată numai după identificarea și aprobarea surselor de finanțare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea Strategiei Naționale în domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026–2032 va avea un impact indirect asupra sectorului privat, în special prin îmbunătățirea stării de sănătate a forței de muncă și reducerea efectelor negative asociate consumului de substanțe psihoactive și comportamentelor adictive.

Totodată, Strategia poate genera oportunități de implicare pentru sectorul privat în dezvoltarea și furnizarea unor servicii complementare, inclusiv în domeniul prevenției, consilierii, reabilitării și reintegrării sociale, precum și în implementarea soluțiilor inovatoare și digitale.

Pe termen mediu și lung, măsurile prevăzute vor contribui la creșterea productivității și la reducerea absenteismului la locul de muncă, precum și la diminuarea costurilor indirecte suportate de mediul economic în contextul consecințelor consumului de substanțe psihoactive.

4.4. Impactul social

Implementarea Strategiei Naționale în domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026–2032 va avea un impact social semnificativ, contribuind la îmbunătățirea stării de sănătate a populației și la reducerea inegalităților în accesul la servicii. Strategia va facilita dezvoltarea unor servicii integrate, accesibile și centrate pe persoană, destinate prevenirii, tratamentului și reintegrării sociale a persoanelor afectate de consumul de substanțe psihoactive și comportamentele adictive. Totodată, implementarea măsurilor prevăzute va contribui la reducerea stigmatizării și discriminării, prin promovarea unei abordări bazate pe drepturile omului și incluziune socială, precum și la creșterea gradului de informare și responsabilizare a populației, în special a tinerilor, cu privire la riscurile asociate consumului. Pe termen mediu și lung, Strategia va sprijini consolidarea coeziunii sociale, reducerea marginalizării grupurilor vulnerabile și îmbunătățirea calității vieții, contribuind astfel la dezvoltarea unei societăți mai sănătoase, sigure și incluzive.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Proiectul hotărârii Guvernului vizat a fost elaborat în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Implementarea Strategiei Naționale în domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026–2032 va avea un impact pozitiv asupra echității și egalității de gen, prin promovarea accesului egal și nediscriminatoriu la servicii de prevenire, reducere a riscurilor, tratament, reabilitare și reintegrare socială, în funcție de necesitățile specifice ale diferitelor categorii de populație. Strategia urmărește reducerea inegalităților în accesul la servicii, cu o atenție sporită acordată persoanelor și grupurilor aflate în situații de vulnerabilitate sau expuse riscului de marginalizare și excluziune socială. Intervențiile vor fi orientate spre diminuarea barierelor sociale, economice și instituționale care pot limita accesul la servicii, precum și spre reducerea stigmatizării și discriminării asociate consumului de substanțe psihoactive și comportamentelor adictive. Totodată, Strategia integrează dimensiunea de gen în proiectarea și implementarea intervențiilor, prin luarea în considerare a nevoilor și vulnerabilităților specifice ale femeilor și bărbaților și prin adaptarea serviciilor și măsurilor de prevenire, tratament, reabilitare și reintegrare socială la aceste particularități. O atenție distinctă este acordată copiilor și tinerilor, femeilor și altor grupuri aflate în situații de vulnerabilitate, în vederea asigurării unor intervenții accesibile, echitabile și adaptate necesităților acestora. Prin aceste măsuri, Strategia va contribui la reducerea disparităților și a barierelor de acces la servicii, la promovarea egalității de șanse și de tratament și la consolidarea unei abordări incluzive și sensibile la dimensiunea de gen în politicile naționale privind drogurile și adicțiile.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului Hotărârii Guvernului, precum și de consultare publică a acestuia a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății,

compartimentul „Transparență”, „Proiecte supuse consultărilor publice” și pe portalul guvernamental (www.particip.gov.md) și poate fi accesat la linkul: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anuntului-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-stra/15713>.

Procesul de elaborare a Strategiei Naționale în Domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026–2032 a fost inițiat prin instituirea, la data de 8 decembrie 2025, a unui Grup de lucru interinstituțional, constituit din reprezentanți ai autorităților publice centrale, ai societății civile și ai partenerilor de dezvoltare, în vederea asigurării unei abordări intersectoriale și participative.

Prima ședință a Grupului de lucru a avut loc la data de 19 decembrie 2025, în cadrul căreia au fost stabilite obiectivele generale, direcțiile prioritare de intervenție și mecanismele de cooperare interinstituțională.

În etapa de definitivare a Strategiei, în perioada 12–13 martie 2026, au fost organizate ateliere de lucru și consultări publice, asigurându-se o participare largă a actorilor relevanți, inclusiv experți naționali și internaționali, fapt ce a permis integrarea bunelor practici și alinierea documentului la standardele europene.

Se menționează că, în procesul de elaborare a proiectului, au fost respectate prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, iar conceptul documentului a fost remis Cancelariei de Stat pentru avizare prealabilă. Conceptul a fost validat în cadrul ședinței Consiliului pentru coordonarea dezvoltării durabile din data de 10.03.2026 (proces-verbal nr. 3).

Proiectul a fost supus avizării de către instituțiile după cum urmează: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Apărării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Cancelaria de Stat, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Casa Națională de Asigurări Sociale, Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Afacerilor Externe, Serviciul Informații și Securitate, Congresul Autorităților Locale din Moldova. Concomitent, în perioada 23 iunie–7 iulie 2026, în vederea asigurării transparenței procesului decizional și participării părților interesate, proiectul hotărârii Guvernului, proiectul Strategiei și nota de fundamentare au fost plasate pentru consultare publică pe portalul guvernamental particip.gov.md. În urma procesului de avizare și consultare publică, proiectul a fost ajustat în conformitate cu propunerile parvenite și întocmită sinteza la proiect.

7. Concluziile expertizelor

În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției, prin raportul de expertiză cu nr. 04/1-9074 din 10.08.2026. Proiectul a fost ajustat în conformitate cu propunerile parvenite.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Implementarea proiectului Hotărârii de Guvern nu presupune modificarea/abrogarea unor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor Strategiei Naționale în domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026–2032 va fi realizată prin elaborarea și aprobarea planurilor de acțiuni subsecvente, care vor stabili măsuri concrete, termene de realizare, indicatori de monitorizare și instituții responsabile.

Totodată, va fi asigurată coordonarea intersectorială a autorităților publice implicate, inclusiv a Ministerului Sănătății, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Justiției, Ministerului Educației și Cercetării, precum și a altor instituții relevante, în vederea implementării integrate a intervențiilor prevăzute.

În acest context, se prevede consolidarea mecanismelor de guvernanță și coordonare, dezvoltarea capacităților instituționale, precum și asigurarea resurselor necesare pentru implementarea eficientă a Strategiei, inclusiv prin mobilizarea surselor financiare interne și externe.

Monitorizarea și evaluarea implementării vor fi realizate în baza indicatorilor stabiliți, prin raportare periodică și utilizarea sistemelor informaționale, în vederea asigurării unui proces decizional bazat pe date și a ajustării intervențiilor în funcție de evoluția fenomenului.

Ministru

Alexandru GASNAȘ

Digitally signed by Gasnaș Alexandru
Date: 2026.09.16 15:29:10 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

